

Senedd Cymru

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Welsh Parliament

Children, Young People and Education Committee

Vaughan Gething AS, y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Julie Morgan AS, y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Eluned Morgan AS, Y Gweinidog Iechyd Meddwl, Llesiant a'r Gymraeg

Dyddiad | Date: 06 Tachwedd 2020

Pwnc | Subject: **Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2021-22**

Annwyl Weinidogion,

Yn unol â'n harfer, rydym yn ysgrifennu cyn cyhoeddi Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2021-22 i ofyn am wybodaeth ysgrifenedig i lywio ein gwaith craffu.

Fel gyda'r blynyddoedd diwethaf, bydd ein dull yn seiliedig ar bedair egwyddor o ran craffu ariannol, sef: fforddiadwyedd, blaenoriaethu, gwerth am arian a phrosesau'r gyllideb. Byddwn hefyd yn gofyn am dystiolaeth gan y Gweinidog Addysg ar faterion sy'n berthnasol i'n cylch gwaith.

Nodwn [fwriad Llywodraeth Cymru](#) i gyhoeddi'r Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2021-22 ar 21 Rhagfyr 2020, ar ôl i Lywodraeth y DU gyhoeddi y bydd ei Adolygiad o Wariant un flwyddyn yn digwydd ar 25 Tachwedd. Rydym ni yn bwriadu cynnal sesiynau tystiolaeth cyn gynted ag sy'n bosibl ar ôl toriad y Nadolig - bydd y Clerc mewn cysylltiad i nodi'r manylion terfynol ar ôl i'r Pwyllgor Busnes gytuno ar Amserlen y Senedd ar gyfer 2021. Byddem yn ddiolchgar o dderbyn y wybodaeth fanwl a amlinellir yn yr Atodiad i'r llythyr hwn o leiaf ddwy wythnos waith cyn y dyddiad y bydd y cyfarfod hwnnw yn cael ei gynnal.

O ystyried y diddordeb cyffredin ar draws y pwyllgorau mewn rhai o'r meysydd a restrir yn yr Atodiad i'r llythyr hwn, rwy'n rhoi copi o'r llythyr i Dr Dai Lloyd AS, Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon.

Yn gywir,



Lynne Neagle AS

Cadeirydd

Copi at: Dr Dai Lloyd AS, Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon
Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg/We welcome correspondence in both English and Welsh



Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

✉ SeneddPPIA@senedd.cymru

☎ 0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

✉ SeneddCYPE@senedd.wales

☎ 0300 200 6565

ATODIAD – Cais am wybodaeth ysgrifenedig cyn craffu ar y Gyllideb Ddrafft

Byddai'r Pwyllgor yn croesawu ymateb i bob un o'r pwyntiau isod:

1. Tryloywder o ran y gwariant ar blant

Fel mewn blynyddoedd blaenorol, rydym yn pwysleisio pwysigrwydd cyflwyno'r Gyllideb Ddrafft yn dryloyw er mwyn galluogi gwaith craffu llawn a thrylwyr. Gofynnwn am esboniad naratif tryloyw (a darlunio rhifol) ar y canlynol:

- gostyngiadau/dileu neu gynyddu/ychwanegu o ran meysydd penodol o'r Gyllideb Ddrafft o'u cymharu â'r blynyddoedd ariannol blaenorol (e.e. lleihau grantiau neu grantiau'n peidio â bodoli'n gyfan gwbl/cyflwyno grantiau neu eu cynyddu);
- pa gyfran y mae unrhyw newidiadau i'r swm cyffredinol a ddyrannwyd yn flaenorol yn ei chynrychioli; a
- lle yn union mae'r newid hwn yn cael ei wneud yn y Gyllideb Ddrafft, a ph'un a fydd arian yn cael ei ddychwelyd i/ei gymryd o gronfeydd wrth gefn canolog neu ei ddyrannu i/o linellau cyllideb eraill.
- gwybodaeth am yr effaith y mae COVID-19 wedi'i chael ar ddyraniadau.

Gofynnwn ymhellach i Weinidogion sicrhau bod adnoddau sy'n ymwneud â phlant a phobl ifanc yn cael eu cyflwyno'n glir fel y gallwn nodi'r adnoddau a neilltuwyd, asesu i ba raddau y maent yn cael eu blaenoriaethu, a deall sut y byddant yn sicrhau gwerth am arian.

2. Esboniad ar ddyraniadau

- Dadansoddiad o ddyraniadau'r Prif Grŵp Gwariant (MEG) Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar gyfer 2021-22 fel sy'n berthnasol i blant a phobl ifanc, yn ôl Maes y Rhaglen Wariant (SPA), Cam Gweithredu a'r Llinell Wariant yn y Gyllideb, gan gynnwys dadansoddiad o'r newidiadau sylweddol ers Cyllideb Atodol Gyntaf 2019-20 ac esboniad arnynt.
- Dyraniadau MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Dangosol ar gyfer 2022-23 fel sy'n berthnasol i blant a phobl ifanc, os ydynt ar gael.
- Esboniad ar bob un o'r camau gweithredu o fewn y MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol fel sy'n berthnasol i blant a phobl ifanc, gan gynnwys dadansoddiad o'r newidiadau rhwng Cyllideb Ddrafft 2021-22 a Chyllideb Atodol Gyntaf 2020-21 ac esboniad arnynt.

3. Effaith gwariant ar ddatblygu hawliau plant o dan Fesur Hawliau Plant a Phobl Ifanc (Cymru)

O ran Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2021-22 ar draws pob portffolio, mae'r Pwyllgor:

- yn ailadrodd ei gais i Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant (CRIA) gael ei gynnal ar gyfer y Gyllideb Ddrafft fel mater o drefn.
- yn gofyn am gopi o'r Asesiad o'r Effaith ar Hawliau Plant cyffredinol a wnaed gan Lywodraeth Cymru i lywio'r dyraniadau yn y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2021-22. Os na chynhaliwyd Asesiad o'r fath penodol, y rhesymau dros hyn a chopi o unrhyw asesiad effaith integredig arall.

O ran **MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol**, byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar o dderbyn gwybodaeth am y canlynol:

- sut mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 wedi dylanwadu ar ddyraniadau i linellau'r gyllideb o fewn y MEG; a
- manylion a/neu enghreifftiau o unrhyw newidiadau a wnaed i ddyraniadau o fewn y MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn dilyn ystyriaethau o ran hawliau plant, cydraddoldeb, cynaliadwyedd, y Gymraeg, neu Lesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

4. Dyraniadau o ran polisi a deddfwriaeth

Mae'r Pwyllgor yn gofyn am ddiweddariad ar ddyraniadau o fewn MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2021-22 yn y meysydd canlynol sydd o ddiddordeb i'r Pwyllgor, gan gynnwys:

- **Costau deddfwriaeth:** Gwariant wedi'i gynllunio ar weithredu Deddf Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru) yn y cyfnod cyn iddi ddod i rym.
- **Tlodi plant:** Dyraniadau i leihau tlodi ac i atal rhagor o blant rhag byw mewn cartrefi incwm isel yng nghyd-destun y sefyllfa economaidd bresennol sy'n deillio o'r pandemig COVID-19.
- **Dechrau'n Deg:** Cyllid refeniw a chyllid cyfalaf; y sefyllfa ddiweddaraf ar yr arian allgymorth. Gwerth am arian a chynnydd wrth asesu canlyniadau dyraniadau a gwariant.
- **Rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf**
- **Gofal Plant:** gan gynnwys y cynnig gofal plant ac unrhyw ddyraniadau ychwanegol sy'n codi o'r adolygiad o hawl rhieni, esboniad ar ddyraniadau ychwanegol yn yr ail Gyllideb Atodol fis Hydref 2020; Rhieni, Gofal Plant a Chyflogaeth (PaCE); datblygu'r gweithlu; cyllid gofal plant arall.
- **Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd**
- **Cefnogaeth rhianta,** gan gynnwys unrhyw ddiweddariadau ar ddyraniadau sy'n gysylltiedig â gweithredu Deddf Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru).

- **Gwasanaethau diogelu**
- **Plant sy'n derbyn gofal:** gan gynnwys gwasanaethau maethu; gwasanaethau Ar Ffiniau Gofal / gwasanaethau i atal plant rhag derbyn gofal; Gadael cymorth gofal. Gwerth am arian a chynnydd wrth olrhain canlyniadau mewn perthynas â gwariant.
- **Mabwysiadu:** gan gynnwys cymorth ar ôl mabwysiadu.
- **Gwasanaethau eiriolaeth:** gan gynnwys dyraniadau i gefnogi'r Dull Cenedlaethol
- **Y Gwasanaeth Cyngori a Chynorthwyo Llys i Blant a Theuluoedd**
- **Hawliau plant a phobl ifanc,** gan gynnwys dyraniadau i Cymru Ifanc, a gwerth am arian. Dyraniadau i weithredu argymhelliad adroddiad y Pwyllgor ar Hawliau Plant.
- **Swyddfa Comisiynydd Plant Cymru**
- **Polisi a gwasanaethau chwarae:** gan gynnwys Chwarae Cymru a chynllun Gwaith Chwarae i atal llwgu yn ystod y gwyliau.
- **Gwasanaethau plant anabl**
- **Gordewdra ymhlith plant:** Gwybodaeth a ddsbarthwyd i weithredu'r cynllun 'Pwysau Iach: Cymru Iach'.
- **Gwasanaethau newyddenedigol:** Y dyraniadau i gyflawni'r adolygiad diweddaraf o Safonau Newyddenedigol Cymru Gyfan; blaenoriaethau Llywodraeth Cymru ar gyfer gwasanaethau newyddenedigol ar gyfer y 12 mis nesaf; a sut bydd dyraniad y gyllideb ar gyfer 2021-22 yn helpu i ysgogi gwelliant o ran perfformiad.
- **Iechyd Meddwl Amenedigol:** gwybodaeth am:
 - effaith COVID-19 ar y gwasanaethau iechyd meddwl amenedigol a'r dyraniadau i fynd i'r afael â hynny;
 - dyraniadau i gefnogi datblygiad pellach gwasanaethau ar draws pob ardal yng Nghymru, gan gynnwys mewn perthynas â safonau ansawdd, llwybrau gofal a darpariaeth i gleifion mewnol [Yn benodol: lefel y buddsoddiad i sefydlu uned mamau a babanod amenedigol arbenigol yng Nghymru; a dadansoddiad o'r cyllid fesul Bwrdd Iechyd ar gyfer gwasanaethau cymorth iechyd meddwl amenedigol cymunedol, gan gynnwys esboniad ar yr amcanion ar gyfer y cyllid hwn, a pha drefniadau y mae Llywodraeth Cymru wedi'u sefydlu i fonitro gwariant ac i werthuso ei effaith].

5. Iechyd Meddwl a Lles Emosiynol Plant a Phobl Ifanc

Fel ffocws allweddol gwaith craffu'r Pwyllgor yn ystod y Pumed Senedd hon, byddem yn croesawu cael:

- Esboniad manwl mewn cysylltiad ag iechyd meddwl a lles emosiynol plant a phobl ifanc, gan gynnwys goblygiadau ariannol ymateb Llywodraeth Cymru i'r argymhellion a nodwyd yn yr adroddiad Cadernid Meddwl gan y Pwyllgor a'r argymhellion dilynol ar gyfer y MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn 2021-22.
- Gwybodaeth am ddyraniadau o ran iechyd meddwl a lles emosiynol plant a phobl ifanc yn 2021-22 a lle y gellir eu canfod yn y MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol h.y. Manylion y Meysydd Rhaglen Gwariant, y Camau Gweithredu a'r Llinellau Gwariant yn y Gyllideb (BEL) perthnasol.

Byddem yn croesawu cael rhagor o fanylion am:

- Cyllid ar gyfer cyflawni blaenoriaethau ar gyfer iechyd meddwl a lles emosiynol plant a phobl ifanc fel y nodir yn y Cynllun Cyflawni, sef Law yn Llaw at Iechyd Meddwl diwygiedig.
- Manylion y cyllid i liniaru effeithiau COVID-19 ar iechyd meddwl a lles plant a phobl ifanc, gan gynnwys sut y bydd hwn yn mynd i'r afael â'r effaith anghymesur ar rai grwpiau (gan gynnwys, er enghraifft, y rhai ag afiechyd meddwl eisoes, plant sy'n derbyn gofal a phlant sy'n agored i niwed, a grwpiau incwm isel).
- Sut y bydd y Gyllideb Ddrafft hon yn cefnogi dull 'system gyfan', traws-Lywodraethol a thraws-sector o ran iechyd meddwl a llesiant plant a phobl ifanc, gan gynnwys ffocws ar atal / ymyrraeth gynnar a meithrin gwytnwch.
- Cyllid i gefnogi datblygiad a chynaliadwyedd y gweithlu gofal iechyd plant a phobl ifanc, gan gynnwys cyfeiriad penodol at y gweithlu iechyd meddwl plant a phobl ifanc.
- Gwybodaeth am y gronfa gwella'r gwasanaeth iechyd meddwl, gwerth £7 miliwn, gan gynnwys (mewn perthynas â phlant a phobl ifanc) manylion am sut mae'r cyllid hwn yn cael ei ddefnyddio gan fyrdau iechyd yn 2020-21, a'r amcanion / blaenoriaethau o ran y cyllid hwn ar gyfer 2021- 22.